नं० ४७५७ – घ

स्कन्दपुराणे हृद्दालयेश-
माहात्म्यम् पत्राणि ८

नं० ४७५८—घ

हृदालयेश्वमाहात्म्यम् स्कन्दपुराणे

नं० ४७५७-घ

पत्राणि ८

४७७

8

नं० ४७५७-घ

स्कन्दपुराणे हृद्यालयेश माहात्म्यम्

पत्राणि ८

ॐ. १

ॐ श्रीगणेशाय नमः ॐ नमो भगवते श्रीशिवाय नमः श्रीजगदम्बिकायै नमः श्रीनारायणं नमस्कृत्य नरं
चैव नरोत्तमम् देवीं सरस्वतीं व्यासं ततो जयमुदीरयेत् १ सूत उवाच शृण्वन्तु ऋषयः सर्वे नैमिषारण्यवासिनः
रुद्रालयेश माहात्म्यं स्कन्दोक्तं कथयामि वः २ अगस्त्य उवाच भगवन् करुणासिन्धो नमस्तेऽस्तु माहत षडानन।
नमस्तेऽशानसूनो क्रौञ्चनिसूदन ३ कथयाद्य तव देवेश चरितं परमात्मनः श्रुतं सर्वमशेषेण माहात्म्यं च महेशितुः
४ रुद्रालयेश माहात्म्यं यत्त्वया सूचितं पुरा तच्छ्रोतुं नाथ नाथेश मिच्छा मे तीव जायते ५ तद्ब्रूहि मयि चेच्छिष्ये
दयास्ति शरणागते रहस्यं शिवतत्त्वज्ञ त्वं विजानासि नापरः रुद्रालयः कथं जातः किंरूपैः कैर्निशेवितः रुद्रं कु
ण्डास्ति तद्वै माहात्म्यं चापि किंचन ७ स्कन्द उवाच धन्योसि मुनिशार्दूल यत्त्वया स्मारितं शुभं चरितं परमेशस्य।
मायिनोपि विमायिनः ८ सत्यैव चरितं तत्त्वाराद्य भक्तिमुक्तिदं गतमत्समहमेतेषां श्रोवितं तव मे मनः ९ सूत उवा
च इत्याकर्ण्य जलधौ निमग्नः षण्मुखस्तदा क्षणमुन्मील्य नेत्रे स वदञ्जन्मानमब्रवीत् १० रहस्यानि रहस्यं च गुह्ये

वेदानामादिषु प्रवक्ष्यामि मुनिश्रेष्ठ समाधिनानन्यमनाः प्रभो ॥ पुरा मुनिवरः श्रीमाँल्लोमशाख्यो महातपाः हिमा
द्रेर्दक्षिणे देशे तपस्तेपे जगाम ह ॥ २ ॥ ब्रह्माद्रौ स समासाद्य स्फुटमेकं ददर्श ह: कूजद्भिः सारसैः हंसैश्चक्र।
वाकैश्च शोभितम् ॥ ३ ॥ क्रीडद्भिरप्सरोवृन्दैर्जलक्रीडाभिरन्ततः गायद्भिः किन्नरगणैश्चलद्दिव्यसमाततम् ॥ ४ ॥
घनच्छायैर्महावृक्षैः परितो मण्डितं शुभम् स्फटिकस्वच्छसलिलपङ्कोत्पलविराजितम् ॥ ५ ॥ पद्मगन्धसमायु
क्तमन्दानिलसुवीजितम् परितः शिवगाङ्गेन्द्रदलिङ्गास्थितमद्भुतम् ॥ ६ ॥ यस्मिन्नस्नुतदेहो सो दृष्ट्वा मुदमवाप
ह ततस्तरुवरच्छायामाश्रित्य मुनिपुङ्गवः ॥ ७ ॥ पपौ पानीयममलं सस्नौ चाद्रिहिमशीतले ततः समारुह्य शिला।
पृष्ठे तस्थौ यथासुखं ॥ ८ ॥ श्रान्तो मुनिवरस्तत्र निद्रावशमगात्तदा ॥ स्वप्ने ददर्श जटिलं भस्मरुद्राक्षमण्डितं ॥ ९ ॥
वृद्धं तिष्ठ तिष्ठेति योगिराज समाह्वयते ततः प्रबुद्धस्तत्रैव तपस्तेपे मनोदयो ॥ १० ॥ सरः प्रतीचिदिग्भागे जित।
सर्वेन्द्रियो वशी शिवध्यानैकनिरतस्तताप परमं तपः ॥ ११ ॥ उज्ज्वलन्तपसा देहस्तस्य मासत्रयात्ततो भीतो महेन्द्र

पुं॰ २

त्वं दृष्ट्वा राज्यं किमे हरिष्यति २२ इति शंकाकुलस्तस्य चक्रे विघ्नाननेकशः पशुपत्रपि स विघ्नानि निर्भीतः प्रतता
पद २३ हर्षविते तु भक्ते तु समालोक्य महेश्वरः वरदातुं समायातः सगणो लोकशंतिकः २३ असौ मामजयो
मौनी विनिमीलितलोचनः विघ्नैस्ताडितवर्णानापश्यत्र चचाल ह २४ करुणापूर्णहृदयो भगवानपिपीलया
गिरिशृंगास्वरूपेण त्वरणा हलादिसंयुतः २५ भूत्वा तत्तारसुवक्त्रस्मितसारसिसात्विकः समाध्य सर्वकर्माणि
लोमशोऽकवलोकयत २६ महास्मय्यकरे लोके जलपर्वतसंप्लवः किमिदं देवचरितं किं वादानवसंभवः २७
इत्थं चिंताकुलमनास्तत्र शंभुं ददर्श ह चकितः सहसोत्थाय दत्वा ह्यर्घ्यपाद्यादिकम् २८ शिरस्यंजलिमादाय
हर्षाश्रुसर्णलोचनः बाष्पगद्गदया वाचा स्तोत्रमेतदुपक्रमे २९ नमो नमस्तेऽखिललोककर्त्रे विश्वस्य गोप्त्रे
चाखिलनाशकारिणे दयालवे निर्जरसंघमानुषासुरर्षिगंधर्वद्विजर्षिपूजितः ३० वज्रत्रिशूलाभयपात्रमुद्गरव २
रातिवर्यैकफणीन्द्रधारिणे स्फुरत्त्रिशानाथकलांकिताय रवीन्दुबिम्बोज्ज्वलनेत्रकाय ३१ स्वर्णपिशंगांकितवद

मेनेकागेंद्रचर्म्मांबरधारिणे नमः स्फुरत्फणीन्द्रहयकुंडलाय शिवामहायायशिवायते नमः ३२ वेदांतवेद्या
य चविहृताय सर्वार्थरक्ष्याय गुणाश्रिताय गुणांतकायाय गुणानुगामिने गुणैः प्रवेद्याय नमो नमस्ते ३३ सां
ख्यैकगम्याय प्रधानरूपिणे प्रधानभिन्नाय प्रधानवर्त्मने प्रधानसूक्ष्माय प्रधानशायिने प्रधानचेतन्य नमो नम
स्ते ३४ जीवाय जीवैः परिसंस्तुताय जीवांतरीयाय च जीवरूपिणे जीवांतकायाय च जीवमालिने श्रीजानकीना
थहिताय ते नमः ३५ गिरीशरूपाय गिरीन्द्रजापते गिरीशगीर्वाणगिरामगोचर गणेशगर्भादिगणैः प्रणो
यरांगाधराय च नमो नमस्ते ३६ कामाय कालादिविमर्दिताय कालेश्वरीकामरताय ते नमः कलादिसंकोचवि
तकारिणे ते कलामृताख्यायुताय ते नमः ३७ त्रिशूलहस्ताय त्रिलोचनाय तारात्मनाथाय त्रिवर्गदायिने तारूपाय
प्रणाय त्रिमूर्त्तिवेदत्रयाणि ह सिद्धिप्रदते नमो नमः ३८ इत्थं स्तुवानो मशान्तदंडवत्पतितो भुवि धृत्वा च चरणौ शं
भोः प्रणाम मम रूपकृत् ३९ पादयोः पतितं दृष्ट्वा नितं भक्तवत्सलः समुत्थाय कृपासिंधुर्मीजितवान् किंवदत ८

रे० वत्सशुद्धिवरं यत्ते मनोभिलषितं परम् तत्तेदास्यामि भद्रं तेशुद्धिशीघ्रंसमागतः ४१ लोमश उवाच यद्यस्मिकृ
३ तकृत्योस्मि शुद्धोस्मि चमनोरथः पादाब्जयोस्तवेशान भक्तिं देह्यनपायिनी ४२ श्रीभगवानुवाच यद्यदिच्छसि त
त्सर्वमेव विष्यति पुनः शृणु महाकल्पान्तजीवत्वमेव लोमश निर्भयः ४३ ब्रह्मपाते तल्लोम एकं पतनं ते भविष्यति
श्वमादृतगतिः स्वेच्छाचारी हृष्टतनुस्तदा ४४ विचरिष्यसि लोकेषु सिद्धवृन्दसेवितः कृपया मम सर्वेषु सर्गेष्वप्य
मपि ते ध्रुवे ४५ त्वत्कृतं स्तोत्रमेतत्तु नवश्लोकात्मकं शुभम् नवरात्रं स्तवाग्र्यं तु शीघ्रं प्रीतिकरं मम ४६ कृत्वा य
हस्तात्सर्वरक्षार्थं समन्विते ये पठिष्यन्ति मद्भक्ता ध्यायन्तो मां सदा हृदि ४७ विद्यां वित्तं सुतान् सौख्यं ते मारोग्यं
भयं तथा कृष्णपक्षचतुर्दश्यां समादायादिसाधकः ४८ वाक्सिद्धिं वादविजयं ते प्राप्स्यति न संशयः सोमाष्टम्यां
विशेषेण तथा वीरादिरात्रिषु ४९ कृष्णपक्षचतुर्दश्यां समेदापादिसाधकः शतमावर्तयेत्स्यात्तः प्रदोषे च पुनः ३
शतं ५० ग्रहेराज्ञेपि च शतं स्तुत्वा ध्येयः परेत्मधीः समाप्ताश्चैरवो मत्वा प्रचरिष्यति भूतले ५१ वशगास्तस्य भूपा

लाभविघ्नंतिस्त्रियोपिहि ५२ स्कंदउवाच इत्युक्त्वाभगवान्शंभुःकृपयाविष्टमानसः पुनःकिंचित्समादिश्यत
त्रैवांतरधीयत ५३ इतिश्रीस्कंदपुराणेहिमवत्खंडेकेदारालयेशमहात्म्येप्रथमोध्यायः १ अगस्त्यउवाच का
र्त्तिकेयमहाभागदयालोशिखिवाहन पुनर्मेवदसमस्तनयकिस्मादजगादीश्वरः १ स्कंदउवाच कलशोद्भवप्र
सागमिदंरहस्यंदिशवोस्तव परंत्वयानकस्यापिप्रकाश्यमिदमुत्तमम् २ रहस्यंसर्वतंत्राणांपुराणानामद्विज पुनर्मु
निमवोचस्यभगवान्भैरवोपतिः ३ श्रीभगवानुवाच पश्यमेलोकमेरूपमदृष्टंदेवतैरपि इत्युक्त्वादर्शयामास
रूपमंतोत्यमद्भुतम् ४ तारिणपावमस्माप्रुक्तंयोगिनोवृंदवेष्टिते उवाचवमस्माप्रसंतिकेलोमशोविभुः ५ स्व
स्तोमयउवाच दृष्टंकिंतेद्विजश्रेष्टस्वरूपमेवयोगिनः ज्ञानान्मातस्त्वतारिणप्राप्तंतेदर्शनंकिमु ६ किमग्रतेगते
मोदेभ्रूदंतस्थोमुनिश्वर किंत्वानतेविश्वतत्वंकिमप्ययनिरामयः ७ इत्यष्टेशेभुनिवरोगतोमोहोनिरामयः
वितमःसर्वेशस्यप्रातस्तकृतांजलिः ८ मुनिरुवाच किम्भाणामीदृसर्वांतस्त्वादिस्परतत्त्व यद्यत्स्पृष्टं

दे॰ भवतात्तत्रैवाभवन्मम ९ किंचिन्मनसि मे पृच्छामीशान वायुना विनाच्छायां भगवतो नोतस्मै प्रष्टुमीश्वर १०
४ श्रीभगवानुवाच माभैर्वत्स वताम्क्तं यत्ते मनसि वर्तते ज्ञातं मया पितत्सर्वं हृद्गतं ते द्विजोत्तम ॥ एषा वसति
नमाता पृच्छैतां लोकमातरं स्कंद उवाच इत्यादिष्टो भगवता मनिर्मतिमतां वरः नत्वा प्रपच्छ प्रीतः सन्सुरासुर
5 समर्चिता नमामि ते पादयुगं सुरेश्वरि कपालक १२ अमलत्वङ्गधारिणि शिवासने पंचमणि प्रशांते त्रिलोच
ने सर्वफणींद्रमण्डिते १३ मातर्नीमार्च्चविधिमंत्रध्यानादिकं तथा सर्वलोकोपकाराय ज्ञातुमिच्छाम्यहं शिवे १४
कृपया ब्रूहि मे सर्वं माहात्म्यं सरसस्तथा किमत्र स्नाने पुण्यं दर्शनात्किं फलं भवेत् १५ दानं किमत्र देयं स्यात्क
दा वा तत्फलं च किं संक्षेपेण वन तत्सर्वं वद मातर्नमोस्तु ते १६ इति पृष्टा मुनेस्तस्य गिरः सर्वोपकारकाः प्रसन्ना ४
सा विश्वकर्त्री कथयामास तं पुनः १७ यथा पृष्टं द्विजेंद्रेण सर्वं मे वच्मि तेऽनव एतस्मिन्नंतरे देवा हरिपद्मोद्भवाद
यः १८ प्राप्तास्तत्रैव सेंद्राश्च सकिन्नरमहोरगाः १९ गन्धर्वा मातरो दलायाद्याप्सरसश्चोर्वसीमुखा २० पितरोस

यथैवैवमनयोनारदाद्यः पुष्करादितितीर्थानिसरितस्सागरास्तथा २० वासुकिप्रमुखानानागांवटशास्त्राग
मानिच शिवावपिचनान्दृष्ट्वापूर्वंहृष्टोतिविरतः २१ गिरिशंडस्वरूपेणजलक्रीडारतोमुदा विलोकयन्नाववि
स्मयगणेशोमातुरग्रहम् २२ वयंपञ्चापितद्रूपास्ताभ्यांवेहश्वतदे ततोदेवगणास्सर्वेप्रपश्यंतःपरस्पर २३
अहोविभ्रमरूपाचित्रंकिमिदंकिमिदंत्विति अदृष्टपूर्वमस्माभिर्दृष्टमद्यमहाद्भुतं २४ कागतास्तेपंचदेवाः
किंभविष्यत्यतःपरः इत्थंवदंतोधावंतःपतिताःस्माद्दिनान् २५ दृष्ट्वादेवगुरुःप्राहस्मगणाखेमहत्स्वःस्मा
सनर्तन---वाचावयंसर्वेस्तवीमहि २६ महादेवपार्वतीनाथःस्वयमत्रोभविष्यति इतितद्वाक्यमाकर्ण्यतेबुद्ध
स्त्वैकमानसाः २७ चक्रुर्गानेमनालेवगांधर्वाःकिन्नरास्तथा नन्दतस्त्वप्सरोमुख्याःशाप्यत्तोदिव्यरूपिणः २८
श्रीभगवानुवाच स्मरणाद्ध्यमोसुराःसर्वेसगंधर्वर्षिकिन्नराः इदानींतद्रूपोमातिमसौमेतिववल्लभम् ३० महद्
विद्यापविद्यानांक्रीडास्थानमिदंमहत् अतोदंपञ्चजायाश्चस्थाणुरूपाययामहे ३१ मेंद्राद्यास्त्वसामो

रु० त्रलीलयासरमोतरे भवंतोप्यत्रतिष्ठंतस्वासैः सर्वैस्वगादयः ३३ देवास्तनलरूपास्वद्रिमरूपामुनीश्वराः मंजुला
५ मालतीजातीवल्लीरूपास्वगांगना ३३ पितरोगणदेवाश्च सर्वैस्तृणरूपिणः निशाचराकिन्नराश्चगंधा
र्वाश्च ममाज्ञया ३४ सुवेदाहनिशल्मेरूपाः सुमुनिजीविनः अप्यसर्वेचसंप्राप्ताः संवेष्ट्यपरितोरुदम् ३५ ता
5 निमात्राण्यभगवन्दृष्ट्वा विश्ववरांश्चतान स्कंदउवाच रुद्रालयाः सुराः सर्वेतेषामीशोजगद्गुरुः रुद्रालयेस्वया
त्माल्लतेरेवपरिसेवितः ३७ चराचरस्वरूपोहि चित्रेतनाम्निशंकरः यद्यत्सृष्टंस्वयाब्रह्मन्तत्सर्वंमिप्रकाशितम्
भक्तिपासनवदेनकिमन्यच्छ्रोतुमिच्छसि ३८ इतिश्रीस्कंदपुराणेहिमवत्खंडेरुद्रालयेशमाहात्म्येद्वितीयो
ध्यायः २ अगस्त्यउवाच श्रुतंमयतदेवेशभवतःकृपयामया परंतुभवतावाक्यस्वधापिनाम्नमम १ न
तृप्यतिजगन्नाथमहात्म्यमरकेवद भगवन्यालामशायतनमात्राकथाकथि २ स्कंदउवाच सावधानमना ५
विप्रश्रृणुमाहात्म्यमुत्तमं श्रावणेस्वकृष्णपक्षेतपंचम्यायेनरोत्तमाः ३ स्नात्वासंतर्प्यदेवादीन्सश्रृण्वजलचारिणः

नागांश्चाप्यर्च्चयित्वा विधिवद्दत्वा दानान्यनेकशः ४ भोजयित्वा पायसान्नमष्टौ विप्रान्यथाविधि दत्वा च दक्षिणां तेभ्यः सोऽम
तधनवान्भवेत् ५ मृतोऽपि स्वर्गमाप्नोति नात्र कार्य्या विचारणा श्रावणे श्रवणर्क्षे यो स्नात्वा तत्र यथाविधि ६ दत्वा
केशवं भक्त्यास्तेनो हृद्गणो भवेत् मेषसंक्रमणे तत्र यद्दिमारण्वशाल्लभेत् तत्र कृत्वोपानहौ च सर्वांश्च स्त्रादिकं तथा
दद्याद्विप्राय विदुषे दधिशक्तूंश्च भोजयेत् ८ शंकरस्याप्यविस्वर्वानाममसाद्दस्रसुन्नमम पठेद्दापारोद्गापिसृणुयात्
द्वापि भक्तितः ९ मेषसंक्रान्त्यादिवानाथ्यश्वस्यैयः कुरुते सुधी सर्वचिंतयुतेकामं तत्प्राप्नोत्यत्र संशयः १० शिवरात्रिदिने
वापि कृष्णजन्माष्टमीदिने प्रातःस्नानादिकं कृत्वा पुराणश्रवणादिकं ११ ब्रतीनीत्वा च दिवसं संपूज्योत्सवादिभि कृत्वा
जागरणं धीमान्मुक्तिं मुक्तिं च विंदति १२ माघे वा कार्तिके मार्गे वैशाखे वापि ये नराः प्रातःस्नानं प्रकुर्वंति कृद्येपुरम
पावते सर्वपापविनिर्मुक्तास्ते गच्छंति परं पदं १३ अत्र ते कथयिष्यामि सुतिहासं पुरातनं १४ पुरा त्रेतायुगे कश्चिद्गौडदेसे
द्विजोत्तम आसीत्सकलशास्त्रज्ञः सदाचारपरायणः १५ वेदशर्म्मेति विख्यातो वसुवित्तसमन्वितः स्वतातुभोतस्य ।

फं· जातोयमलावेकसुषिणो १७ तथाज्येष्ठश्चंद्रशर्मा इंद्रशर्मावरोभवत् चंद्रशर्मात्वमतिमान्पूर्वकर्मविपाकतः १८ सर्व
८ वसर्वशास्त्राणामध्येताध्यापकस्तथा अवरो दुष्टसंयोगेन वित्तक्षपकरोभवेत् १९ स्वपित्रोपार्जितं वित्तं वेश्यामद्यादिषु
गतः सर्वस्वनाशात्पश्चात्पश्चाच्चौर्यरतोभवत् २० सकदाचिद्देववशाद्गेहाद्राजभटैर्निशा तडितस्सकशाघातैर्वि
६ नलापातितः रुदन् २१ हा तात मातर्हा भ्रातश्चन्द्रशर्मन्महामते अभयं यच्छ मह्यं त्वं सोदरोतेकमिसम बद्धराजभ
टैः क्रूरैस्ताडितस्य समुच्चैः पतितस्य खजलयो भ्रातर्मां केन पश्यसि २२ इत्यतद्रुदनं श्रुत्वा तातो मातापि चन्द्रशर्मणः प्र
पच्छ स्नेराजभटाः स्मयचित्ताचवन्धतम् २३ राजभटा ऊचुः को सि त्वं रे महाचौर किं त्वमाजपुत्र त्वमज्ञः सुहातसर्व
शास्त्रार्थपारगो लोकपूजित २४ महाराजप्रियः शान्तेचन्द्रशर्मा नामसुत्तम स्तद्भ्रात भटैः दुष्टस्समभाइ देवशर्म
स्तनाश्रयदे २५ पूर्वकर्मविपाकेन चौर्यकर्मरतोभवत् नाहं पुनः करिष्यामि मुञ्च वध्यमानं मां भटोत्तमाः श्रुत्वा विलापन् ८
मापिनामापि देवशर्मणः त्यक्त्वा वेध जनाज्ञुम सहयया कान्तचेतसः २६ सोपि तत्र जस लक्षितः कशाघातव्यथार्दितः

गत्वा वनान्तरे चौरो हतो ऽदक्लिलापच २८ अथ दैवात्समायातः कश्चित्कार्प्पटिको द्विजः ह्रदं तं ततजलक्लिन्नं पति
तं तृषार्दितं दृष्ट्वा स दस्यां विशेषात्तयत्कीतलजलं ततः पप्रच्छ को ऽसि त्वमेकलो ऽत्र वने वने २९ कथं रोदसि क
स्मात्त्वं सत्यं वद ममाग्रत इत्युक्तः प्रत्युवाचस्त हन्तारं द्विजाधम ३१ सो ऽपि कार्प्पटिको धीमांस्तस्मा स्वमस्य पञ्चज्ञ
गम्नाय मति वक्के सो ऽपि पृच्छ द्विजे तदा ३२ चौर उवाच मो मो नाथो भवन्तु वतीर्थगात्मिस्रागतः नयमामपि त
त्रैव पापप्रक्षालनाय मे ३३ ब्राह्मण उवाच वाछ्छमद्धिष्टुमद्दैते लो मम सप्त तपष्यले पापप्रक्षालनायाद्य गच्छा
मि त्वमपि व्रज ३४ इत्युक्ते तेन शाकं स गत्वा तत्तत्रैवमुत्तमम् रुद्रालयं शमरामित्रावासं रुन्प्रवरूपम् दृष्टो दानादि।
विप्रमध्ये स्नानमात्रतः स्वच्छधी गतपापो ऽभूदुवाच च महामतिः ३५ पश्यामि कृतकर्मासि गतपापो ऽस्मि शम
पः रुद्रालये मकृपयास्यन्तो त्रैवस्थास्ये ३६ इति निश्चित्य तत्रैव शिवोद्रितमानसः निराहारो जितश्वासो जितनि
द्रो जितासनः ३७ ततस्तत्रापघोरं समामासत्रय सद्दाशयी ततः प्रसन्नो भगवान्स्वमेतमवदद्विभुः गच्छत्वमाशु देव

ड्रः

स्मषट्शास्त्रार्थप्रकाशकः वित्तपुत्रादिसंयुक्तो भयपहृन्मो भविष्यति ४० इत्थं दत्वा वरांस्तस्मै शंकरोदर्शनो गतः सो
ऽपि प्रबुद्धो विप्रेंद्रः सानंदः स्वालयं गतः ४१ चंद्रशर्माणमाहूय वाक्यमेतदुवाच ह नमस्तेग्रजताते मेकास्तीदानी
वदाशु मे ४२ चन्द्रशर्मोवाच सोद्यराजसभामध्ये जितः केनापि पंडित तर्कवादेषु मतिमान्त्वद्दोम्लानमुखः पिता
४३ तत्रैवास्तेपि गच्छ त्वं यदि ते शक्तिरस्ति चेत् स्कंद उवाच श्रुत्वा भ्रातस्य करं तज्ज्ञात्वा वाक्यं तदेवसः सिंहवेगेन सद
सि गत्वा राजानमब्रवीत् स्वस्ति तेस्तु महाराजेत्युक्त्वा पित्रपदांबुजे ४५ धृत्वा नत्वा मम सगुरुः पतितो भुवि दंड
वत् वेदशर्मापि पतितं पुत्रं मत्वाप्यतस्थिरः ४६ समाघ्राया ह्वर्वान्मोहात्तु बालो किं समागतः इत्युक्तवति ताते
त्वं सामदत्तकतार्किकान् ४७ किं त्वं शक्तोसि रक्षते तनो चेत्स्वाक्षामि तानहम् इति तात्पितृजयिनः पंडितम्मंडितो
नमः ४८ सभाहूय सभामध्ये जितवान्स्वात्तुतर्कयोः वदंते शास्त्रधारं तेम्राचार्यमिवापरं ४९ दृष्ट्वागताजिताः
सर्वेधिकं मत्वा विचेतसः ५० राजापि तं पंडितराजराजं सुवर्णमुक्तावसनैः सवाहनैः संपूज्य वद्धांजलिस्तुवशाहे

ह्वाचयस्मोसिनमोनमस्ते ५१ नतेस्यवीरचन्द्रोपिराज्ञानीतिमुताम्बरः प्रेषयामासमदनंगीतवाद्यपुरस्सरम्
५२ वेदशर्म्मापितत्पुत्रैस्वर्गोदिवसमागताम् मताम्बुमोदसंरद्धेतेनसार्द्धमहात्मना ५३ स्कंद उवाच इतितेक
थितंब्रह्मन्संप्रेषेणागर्ह्वदोद्भव कृद्गालयेशमाहात्म्यवरदानमनेत्तथा ५४ महात्म्यसरसम्श्रावापिचरितेचेन्दुशर्म्म
णः इदंमहाद्भुततंसमहात्म्यपरमेशितुः ५५ श्रोष्यतियेनराभक्त्याशंतात्मनहतमानसाः दुरश्यामश्रावापितेसर्वा
नपुण्यंप्राप्स्यंतिमानवा ५६ येपठिष्यंतिमाहात्म्यंवाचयिष्यंतिवाभ्रते श्रोष्यंतिवापिभक्त्यायेव्याख्यानमानवाः
कलौ ५७ तेयमालोकृतार्थाश्चभविष्यंतिनसंशयः माघादिषुशुभमासेषुश्रावणपूर्णिमादिने ५८ स्नानदा
नादिकंकृत्वासमभ्यर्च्यमहेश्वरं शुचिःश्रवंसावोभक्ताधरग्गाध्यायसत्त्वमानवाः ५९ ससर्वपापनिर्मुक्तोयथा
मह्यतान्वितः इहलोकेमहदेभुक्त्वान्तेसरतोपिस्वर्गामानुयात् ६० सूत उवाच इत्येतामसगालेनुस्यमहिमानमहेश्वरः
कथयत्वामनौसीहायविरामयथामहवे ६१ अगस्त्योपिमहातेजाःकृतानंदमवापह इतितःकथितंसर्वंमुन

रेवा· यः श्रोतव्यकादयः ८२ चरितंगिरिजेशस्यधर्म्यपुण्यप्रशंकरं महादारिद्र्यशमनंकिमन्यत्कथयामिव ८३ इतिश्रीस्कं
८ दपुराणेहिमवत्खंडेकेदारालयशमहात्म्येतृतीयोध्यायः ३ ॥ शुभमस्तुसर्वजगताम् सांबसांबसांब ॥ ॐ

८